

RANA TURISTFORENING

Til
Fylkesmannen i Nordland
Midtre Nordland Nasjonalparkstyre

HØRINGSUTTALELSE FRA RANA TURISTFORENING ANG :

- FORSLAG OM UTVIDELSE AV SALTFJELL-SVARTISEN NASJONALPARK
- FORSLAG TIL NYE/REVIDERTE VERNEFORSKRIFTER FOR SALTFJELLET-SVARTISEN NASJONALPARK
- SKISSE TIL FORVALTNINGSPLAN FOR DE VERNA OMRÅDENE KNYTTA TIL SALTFJELLET-SVARTISEN NASJONALPARK

Rana Turistforening (RTF) har behandlet de ulike planene og forslagene knyttet til Saltfjell-Svartisen nasjonalpark. Endringer i vernestatus, forskrifter og forvaltningsplan henger nært sammen og er av stor betydning for turistforeningens virke i dette viktige naturområdet. RTF gir derfor en samlet høringsuttalelse til de to forslagene og til skissen.

Når det gjelder verneplanprosessen i denne runden har friluftslivet vært betydelig svakere involvert enn ved den første runden i 1990. Arbeidsutvalget har vært dominert av grunneier-, reindrift- og landbruksinteresser, og de brukerne som skulle representere allmennhetens muligheter for naturopplevelser har i stor grad vært utenfor prosessen. Dette på tross av at friluftsliv og «allmennhetens muligheter for naturopplevelser» er et av de to viktigste verneformålene (jfr. forskriftsforslagets §2) Dette betyr at forankringen av oppslutningen om nasjonalparkens naturverdier i denne prosessen ikke har vært godt nok sikret i forhold til store brukergrupper og at den «differensierte forvaltningen» i Nasjonalparkens ulike «soner» kan bli vanskeligere å gjennomføre. I perioden fram til fullstendig forvaltningsplan vedtas er det derfor nødvendig å bedre kontakten mellom nasjonalparkstyret og friluftslivets organisasjoner.

Forslag om utvidelse/avgrensning av Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark.

Når de gjelder de to hovedalternativene for utvidelse/avgrensning av Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark støtter RTF Fylkesmannens forslag om en stor Nasjonalpark på 2848 km², med en klar landskapsidentitet og mest mulig ensartede forskrifter for hele parken.

ranaturistforening@gmail.com
www.ranaturistforeningen.no
Org.no: 986480072

Postboks 1254, 8602 Mo i Rana.

Bank: 4510.20.38006 - Bic/Swift HELGNO21 Iban: NO6745102038006

Arbeidsutvalgets forslag om en mindre nasjonalpark (2201 km²) med opprettholdelse av de ulike landskapsvernområdene er lite hensiktsmessig for tilrettelegging og utøvelse av friluftslivet og dårligere egnet til å ivareta de store verneverdiene i dette viktige området.

Konkret så støtter vi

1. Fylkesmannens forslagforslag til forskrift for utvidelse av Nasjonalparken i Rana og Rødøy kommuner med innlemmelse av elvestrengene i Tespa og Bjøllåga, utvidelsen ved Austerdalsvatnet, utvidelsen i Glomdalen og utvidelsen på Melfjordens nordside («Melfjordloftan» - det største forslaget)
2. Fylkesmannens forslag om opprettelse av Melfjorden Landskapsvernområde (Rødøy) – vest for 420 KV linja – det største av alternativene.
3. Fylkesmannens forslag om utvidelse av Blakkådalen Naturreservat til å omfatte hele elvestrengen i Blakkåga - inkludert området rundt inntaksdammen – da dette vil gi hele verneområdet en betydelig forbedret arrondering.
4. Fylkesmannens forslag om å innlemme Storlia naturreservat i nasjonalparken.
5. Fylkesmannens forslag om å oppheve Gåsvatn landskapsvernområde og Saltfjellet landskapsvernområde og innlemme begge disse i selve Nasjonalparken med like bestemmelser for det hele, og med grensejusteringen mot E-6 og Nordlandsbanens korridorer.
6. Fylkesmannens forslag om å oppheve Semska-Stødi naturreservat og innlemme dette i Nasjonalparken.
7. Forslag om å utvide Gåsvatn LVO med Havvamåhkke–området og innlemme dette i Nasjonalparken.

Etter vårt syn vil disse endringene og utvidelsene medføre at Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark bli mer helhetlig og mer hensiktsmessig for utøvelse av et naturvennlig friluftsliv enn tilfellet er i dag.

Forslag til nye/reviderte verkeforskrifter for Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark.

Når det gjelder nye forskrifter så følger det som er sagt ovenfor at RTF i store trekk støtter fylkesmannens forslag til forskrift for en stor Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark. Vi er særlig fornøyd med at friluftsliv er gitt en framtrædende plass i formålsparagrafen (§2) og vi er enige i at det skal utøves et enkelt og naturvennlig friluftsliv som gir anledning til uforstyrret naturopplevelse, med liten grad av teknisk tilrettelegging. Vi vil understreke at denne formålsbestemmelsen også må gjelde andre brukere av nasjonalparken og at disse også må forplikte seg til å legge bånd på seg når det gjelder tekniske innretninger og mekanisering. Det bør derfor vurderes et tillegg i formålsbestemmelsene om at all bruk av nasjonalparken skal skje med liten grad av teknisk tilrettelegging.

RTF er enig i at enkelte av bestemmelsene som gjelder vedlikehold av foreningshytter oppmykes og gjøres mindre byråkratiske. Vi er også fornøyd med at det enkelt kan gis tillatelse til mindre utvidelser av bygninger og oppføring av uthus/utedo.

Vi er fornøyde med forslaget om at det kan gis tillatelse til gjenoppføring av bygninger som er gått tapt ved brann eller naturskade. For Rana Turistforening gjelder dette punkt særlig for Gilastua. Gilastua var opprinnelig brukt som oppsynshytte i forbindelse med tilsyn og vedlikehold av telegraflinja over Saltfjellet. Nå når Rana Turistforening, i samarbeid med Bodø og Omegns Turistforening, Riksantikvaren og DNTsentralt, har etablert ei nasjonal og historisk vandrerute " Telegrafruta" fra Bjellånes i Rana til Russånes i Saltdal, vil det være naturlig at det gis tillatelse til oppsetting av et ny hytte i Gila. Først da vil vår nyetablerte historiske vandrerute være komplett. Vi ber om at dette blir nedfelt i verneforskriftene event. også i den nye/reviderte forvaltningsplanen.

Et annet aspekt ved å gi tillatelse til gjenoppbygging av hytta i Gila er sikkerheten for fjellvandrerne - strekningen det her er snakk om er lang og krevende. Det var jo selvfølgelig ikke uten grunn Gilastua en gang (ca 1881 - 1882) ble satt opp som oppsynskvarter mellom Bjellånes og Krukki.

Når det gjelder den eneste innstramningen i fylkesmannens forslag til forskrifter, nemlig at forslaget ikke åpner for bygging av nye foreningshytter, så vil RTF støtte BOT i følgende:

Alternativ A: (BOT har søkt om hytte ved Storoksvatnet)

BOT har tidligere søkt om oppføring av en ny foreningshytte ved Storoksvatnet og vi går ut fra at denne søknaden blir behandlet i tråd med de nåværende forskrifter. Dersom det gis tillatelse til å bygge denne hytta, betrakter vi for tiden den samlede hytte og rutenettet i Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark som komplett.

Imidlertid mener vi at det bør tas inn en sikringsbestemmelse i §3.1.3 som i enkelte tilfeller gir forvaltningsmyndigheten anledning til å gi tillatelse til å oppføre nye foreningshytter når det foreligger tungtveiende hensyn til et sikkert og hensiktsmessig rutenett i nasjonalparken.

Rtf er forøvrig enig med Arbeidsutvalgets forslag til forskrift; det gjelder §3, pkt 1.3. 1 om at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til **oppsetting av master** for bedret mobildekning i nasjonalparken.

Ferdsl i nasjonalparken opptar oss i Rana Turistforening, og siden turgåere ferdes til fots er andres ferdsel også av stor betydning for turistforeningens aktivitet. Forslaget til nye forskrifter er tilfredsstillende når det gjelder Rtf's eget behov for motorisert transport i forbindelse med vedhogst og transport av varer og utstyr til hyttene, samt materialer til vedlikehold og byggearbeid.

Rana Turistforening mener at **bruk av hest** i nasjonalparken fortsatt skal reguleres strengt. Det er ikke under noen omstendigheter forenelig med opparbeiding av merka stier for fjellturer til fots og utøvelse av hestesport. Vi ser i dag at hest brukes av og til på turistforeningenes merka ruter. Resultatet er at stien "punkteres" med utvasking/erosjon og ødelagte stier som følge. Her bør "føre vår" prinsippet gjelde og, dersom hestesport skal tillates i nasjonalparken, bør denne henvises til områder som tåler slik aktivitet - det gjør nemlig turistforeningsstiene i svært liten grad.

Samme holdningen gjelder også når det er snakk om **sykling i nasjonalparken**.

Forvaltningen kan bruke friluftslovens bestemmelser til å regulere ferdsel med hest og sykkel. I denne sammenheng er det naturlig at begrensningene tas med i verneforskriftene og forvaltningsplanen.

Rana Turistforening har ingen tradisjon for **kvisting av turløyper** verken i eller utenfor verneområdene. Det er derfor ikke noe ønske fra vår siden om at det åpnes for slik praksis i Saltfjellet- Svartisen nasjonalpark.

Vi er kjent med at vernemyndighetene har stilt krav om ATV med belter for å kunne hente ut felt storvilt - bl.a. i Storlia naturreservat.

Nå ser det ut for at Storlia naturreservat vil få endret vernestatus og prinsippet bør derfor være at det i forbindelse med jaktøvelse skal være mulig å hente ut felt storvilt fra nasjonalparken ved bruk av ATV - selv om kjøretøyet ikke har påmontert belter. Erfaringsmessig vil jegerne benytte gamle etablerte skogsveier, samt tørre og lett framkommelige traseer for slik transport - med andre ord vil risikoen for terrengskader bli redusert til et minimum.

Barmarkskjøringen som reindriftsnæringen står for i dag, er et merkbart problemene i deler av nasjonalparken. Som følge av denne praksis er det i enkelte områder avsatt kjørespor i naturen som fører til utvasking og endring av landskapet - noe som neppe er forenelig med vernets formål.

I tillatelser fra forvaltningsmyndigheten bør det derfor gis anledning til å følge visse traseer som tåler slik kjøring. Rana Turistforening antar det vil være mulig å utarbeide retningslinjer/driftsplaner som beskytter særlig sårbare områder for skader forårsaket av "firehjulinger".

Skisse til forvaltningsplan for de verna områdene knyttet til Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark. Skissen til forvaltningsplan er uferdig og en del arbeid gjenstår før denne kan anvendes som grunnlag for daglig forvaltning av nasjonalparken.

I likhet med Bodø og Omegns- Turistforening forventer også Rana Turistforening å bli trukket inn i arbeidet fram mot ferdigstillelse av forvaltningsplanen.

Rtf kan slutte seg til hovedgrepet i skissen når det gjelder prioriteringer mellom bruk og vern, nemlig at brukerinteressene skal tilpasse seg naturverdiene slik at naturverdiene skal prioriteres, deretter allmennhetens muligheter for naturopplevelser, reindrift, og at andre interesser kommer etter dette. Dette er et godt utgangspunkt for videre arbeid med forvaltningsplanen.

Konkrete innspill til forvaltningsplanen når det gjelder motorisert frakt av utstyr, ved etc. til foreningshytter.

Mer effektiv og miljøvennlig transport til foreningshytter:

Vi mener at det bør være enkle prosedyrer for å få tillatelse til transport av nødvendig fellesutstyr til foreningshytter. En måte å ordne det på kan være å gi flerårige tillatelser der det er spesifisert hva man har lov til å transportere innenfor hvilket tidsrom og at man skal gi beskjed når transporten går samt føre kjørebok.

I utkastet nevnes spesielt at det ikke lengre vil bli gitt tillatelse til skutertransport i forbindelse med rundvask på hytten, men at rundvask må koordineres med frakt av ved og annet utstyr. Vi mener dette punktet i planen må beror på en misforståelse.

I forbindelse med rundvask er det nødvendig med inntransport av renholdsutstyr, sengetøy etc, og uttransport av skittentøy, søppel etc. Det er dermed en nødvendig utstyrstransport og ikke en ren persontransport slik utkastet til forvaltningsplan ser ut til å mene.

Mulighet for vindgenerator som strømkilde

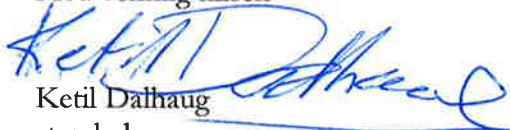
På de fleste hyttene benyttes solcellepanel som energikilde for belysning. Dette er et viktig sikkerhetstiltak da det reduserer bruken av stearinlys, som representerer brannfare. I mørketiden lades naturlig nok ikke batteriene. Da er vindgenerator et utmerket alternativ.

Det er derfor ønskelig med mulighet for å montere vindgenerator i tilknytning til alle turistforeningshyttene i verneområdet. For vår del gjelder det Krukkistua. Saltfjellstua har i mange år hatt en liten generator montert på utedoen. Denne har fungert rimelig godt og forsynt batteripakken med tilstrekkelig strøm. Disse generatorene er imidlertid utsatt for stor slitasje på grunn av tøffe klimatiske forhold. Vedlikeholdskostnadene er derfor noe kostnadskrevene. Spørsmålet om det er behov for frittstående master til slike vindgeneratorer er imidlertid noe usikre på. For oss har plasseringen på veggen til utedoen (stikker kanskje 2 m. over taket) fungert greit.

Når det gjelder samlet bebygget areal på hyttetunene, så støtter vi BOT's forslag om et maksimalt areal på 120 kvm.

Mo i Rana den 27. oktober 2015

Med vennlig hilsen

Ketil Dalhaug
styreleder

Robert Bjugn/
daglig leder

Kopi:
Bodø og Omegns- Turistforening, Bodø
Forum for Natur og Friluftsliv i Nordland, Fauske
DNT – sentralt.